

WSTĘP „PO CO SZTUKA?” - Studenci KKN AGH	str. 7
MAPA OBIEKTÓW	str. 14
KATALOG OBIEKTÓW	
KAMPUS AGH	str. 17
1. <i>Górnicy</i> Jan Raszka, Bogusz Salwiński	str. 18
2. <i>Hutnicy</i> Jan Raszka, Jan Siek	str. 20
3. <i>Barbara</i> Stefan Zbigniewicz, Jan Siek	str. 22
4. <i>bez tytułu</i> Jacek Dudek	str. 24
5. <i>Kolumna</i> Mateusz Jancura	str. 26
6. <i>Niepokonany</i> Krzysztof Fus	str. 28
7. <i>bez tytułu</i> Piotr Szczekan	str. 30
8. <i>Światowid</i> Bolesław Chromy	str. 32
9. <i>Ryba</i> Bolesław Chromy	str. 34
10. <i>Przemiana</i> Krzesimir Wiater	str. 36
11. <i>bez tytułu</i> Karolina Żyniewicz	str. 38
12. <i>Podróżnik</i> Mateusz Chudzik	str. 40
13. <i>Kometa</i> Miachał Wąsacz	str. 42
14. <i>Od-lot</i> Wojciech Łacek	str. 44
15. <i>Tors</i> Tomasz Bielecki	str. 46
16. <i>Grzech</i> Anna Śpiewła	str. 48
17. <i>Pomnik TON</i> Tomasz Blinowski	str. 50
18. <i>Versus</i> Marcin Nosko	str. 52
19. <i>Wyzwolony</i> Arkadiusz Szostaki	str. 54
20. <i>Pomnik Pawła Potockiego</i> autor nieznany	str. 56
21. <i>Skamieniałość</i> Mateusz Chudzik	str. 58
22. <i>Dwoje</i> Bolesław Chromy	str. 60
23. <i>Solista</i> Stanisław Hryń	str. 62
MIASTECZKO STUDENCKIE AGH	str. 65
1. <i>Smok Student</i> James Sierżęga, Kinga Szawara	str. 66
2. <i>Soundtrack</i> Marek Adamiecki	str. 68
3. <i>Wyzwolenie</i> Marcin Smosna	str. 70
4. <i>Sound</i> Jakub Prokop	str. 72
5. <i>bez tytułu</i> Natalia Jamróż	str. 74
6. <i>Złóbcok</i> Marianna Lisiecka	str. 76
7. <i>Dźwięk</i> Szymon Kozłowski	str. 78
8. <i>Confusio</i> James Sierżęga	str. 80
9. <i>Pożytywka</i> Szymon Kozłowski	str. 82
10. <i>Tymbark</i> 101 murali dla Krakowa	str. 84
11. <i>Filutek -Żartowniś</i> Ćmienie, Wymiary Kultury AGH	str. 86
12. <i>Unity of diversity</i> Anna Kliniewska	str. 88
13. <i>prof. Walery Goetel</i> Mateusz Wójtów	str. 90
14. <i>80-lecie SW AGH</i> Mateusz Wójtów	str. 92
15. <i>Magia Kina</i> James Sierżęga, Przemysław Wideł	str. 94
16. <i>Nowy znak</i> Mateusz Wójtów	str. 96
17. <i>100 lat AGH</i> Anna Wardęga-Czaja	str. 98
18. <i>„Płotal”</i> Przemysław Wideł	str.100
STOPKA REDAKCYJNA	str. 103

PO CO SZTUKA?

Kampus Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie można czytać na wiele sposobów. Jest przestrzenią nauki, pracy i codziennego życia akademickiego, miejscem spotkań tysięcy osób, ale także szczególnym miejscem na mapie Krakowa, w którym od ponad stu lat zapisują się kolejne warstwy historii uczelni i miasta. Jedną z nich jest sztuka. Wystarczy uważniej spojrzeć podczas codziennej drogi na zajęcia, do pracy czy na spotkanie, by zauważyć, że kampus AGH jest pełen obiektów, które wykraczają poza swoją czysto użytkową funkcję. Rzeźby, murale, instalacje, płaskorzeźby czy artystycznie opracowane elementy architektury tworzą charakterystyczny krajobraz uczelni. Niektóre z nich są dobrze znane i trudno wyobrazić sobie bez nich przestrzeń AGH, inne pozostają niemal niezauważone.

To właśnie ta codzienna obecność wydała nam się szczególnie interesująca. Jako studenci kulturoznawstwa zaczęliśmy przyglądać się kampusowi nie tylko jako miejscu, w którym studiujemy, ale również jako przestrzeni kultury. Zauważyliśmy, że wiele znajdujących się tutaj obiektów ma swoje historie, konteksty i znaczenia, o których łatwo zapomnieć, kiedy mijamy je każdego dnia.

Po co sztuka w przestrzeni uczelni?

Sztuka w miejscach publicznych zaczęła rozpowszechniać się w latach 60. XX wieku i służyła przede wszystkim celom estetycznym, a także rewitalizowała, humanizowała i kulturalizowała otoczenie (Rembeza 2017, s. 327; Januchta-Szostak 2010, s. 80; Krajewski 2005, s. 72–73). Na tym jednak nie kończą się funkcje, które obiekty artystyczne spełniają w przestrzeni miejskiej będącej otwartą dla wszystkich galerią wypełnioną rzeźbami, muralami czy instalacjami (Zabawa-Krzywicka 2020, s. 2). Sztuka może upamiętniać, komentować rzeczywistość, budować tożsamość miejsca, porządkować przestrzeń czy skłaniać do refleksji. AGH od wielu lat angażuje się w proces ubogacania terenu kampusu i Miasteczka Studenckiego w dzieła stojące się integralną częścią tożsamości uniwersytetu. Swoiste *genius loci*, mityczny duch miejsca, nie jest w tym przypadku związany jedynie z atmosferą działalności edukacyjnej i naukowej, ale włącza w swoje ramy również twórczość artystyczną bez której obecnie trudno byłoby wyobrazić sobie uczelniane przestrzenie.

Warto również wspomnieć, że na AGH granice między sztuką, naturą i techniką często się zacierają. Obok klasycznych realizacji artystycznych w obrębie kampusu i Miasteczka Studenckiego AGH odnaleźć można obiekty związane z przemysłem i techniką oraz wyeksponowane fragmenty skalne, za których pozyskaniem kryją się liczne historie. Aktywności twórcze, działalność badawcza i konstrukcyjna oraz piękno natury stają się elementami sieci tworzącej zróżnicowany krajobraz uczelni, w którym bez wątpienia każdy uważny i wrażliwy obserwator może przeżyć moment zachwyty.

100

AGH

Nie sposób mówić o sztuce obecnej na AGH bez zwrócenia uwagi na zieleni, która w wielu miejscach staje się jej nieodłącznym kontekstem. Drzewa, krzewy, trawniki i niewielkie założenia ogrodowe nie są jedynie neutralnym tłem dla znajdujących się na kampusie obiektów. Wpływają na sposób, w jaki rzeźby są postrzegane i doświadczane - podkreślają ich skalę, perspektywę czy światło, a otoczenie wpływa na ich odbiór wraz ze zmieniającymi się porami roku. Czasem roślinność przestawia obiekt, czasem go eksponuje, a niekiedy, wraz z upływem czasu, zaczyna niemal dosłownie współtworzyć jego formę. Granica między tym, co zaprojektowane, a tym, co organiczne, zaczyna się więc zacierać.

Zieleń wokół Akademii Górniczo-Hutniczej jest przy tym nie tylko elementem krajobrazu, ale również przestrzenią codziennej troski. To ludzie związani z uczelnią i miasteczkiem, czyli osoby studiujące, pracownicy oraz osoby odpowiedzialne za utrzymanie terenu współtworzą jej charakter. Pielęgnują roślinność, dbają o drzewostan, kształtują wspólne otoczenie. Dzięki temu kampus nie jest przestrzenią zastaną, lecz miejscem, które nieustannie się zmienia i którego wygląd jest także zapisem codziennych starań wszystkich jego użytkowników. Można więc spojrzeć na kampus AGH jako na konglomerat współtworzony przez ludzi, architekturę, naturę i sztukę.

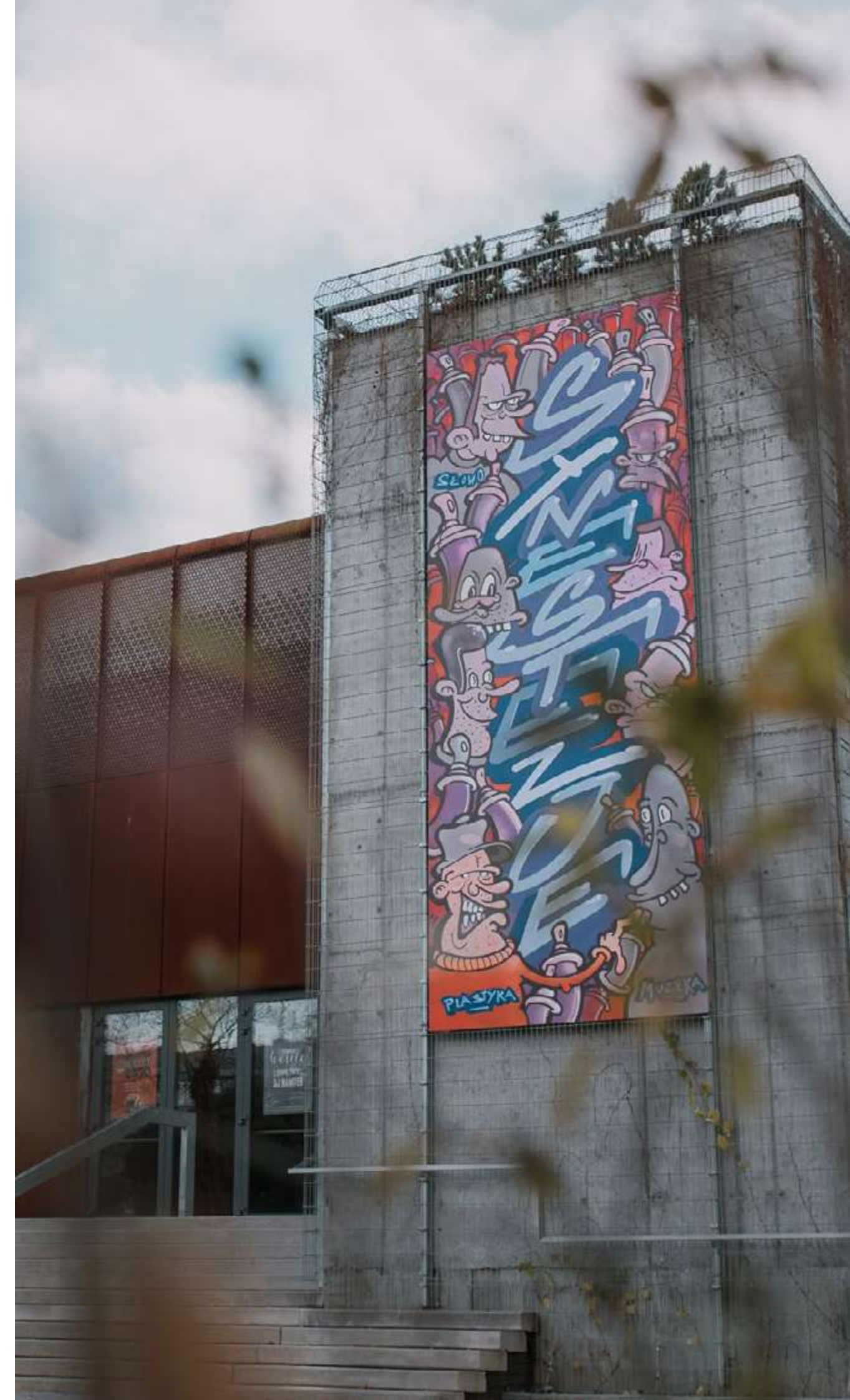
Obiekty artystyczne na terenach AGH to oczywiście zachęta do analiz, krytycznych przemyśleń i dialogu, tak przecież ważnych w środowisku akademickim. Nie należy jednak zapominać, że dzieła te są również świadectwem współpracy i otwarcia na kontakt z drugim człowiekiem, zarówno w krakowskiej, lokalnej skali, jak i tej szerszej – międzynarodowej. Katalog powstał z potrzeby odkrycia, zbadania i utrwalenia opowieści stojących za mijanymi codziennie dziełami sztuki. Włączenia ich w ramy większego obrazu przedstawiającego uczelnię jako miejsce o charakterze relacyjnym, współtworzonym wraz z innymi ośrodkami, instytucjami i środowiskami. Każda pojedyncza rzeźba, każda instalacja i mural opowiadają swoje własne historie krystalizujące się w jednostkowych interpretacjach, ale jednocześnie wszystkie z nich składają się na szerszą zakrojoną opowieść o AGH jako miejscu i o AGH jako wspólnocie chętnej do działania, tworzenia, rozmowy.

AGH to nie tylko nauka i technika

AGH jest powszechnie kojarzona przede wszystkim z naukami technicznymi, inżynierią i nowoczesnymi technologiami. To skojarzenie jest naturalne i stanowi ważną część jej tożsamości. Kampus pokazuje jednak, że historia uczelni jest znacznie bardziej wielowymiarowa. Od początków swojego istnienia AGH rozwijała się nie tylko jako miejsce kształcenia specjalistów, lecz także jako środowisko życia społecznego i kulturalnego. Następujące po sobie, studiujące i pracujące tu pokolenia pozostawiały w przestrzeni uczelni ślady swojej działalności. Wśród nich znalazły się również dzieła artystów związanych z Krakowem i Akademią Sztuk Pięknych. Obecność sztuki w przestrzeni uczelni technicznej pokazuje, że jej tożsamość nie wyczerpuje się w nauce i technologii. Jest również wynikiem spotkania różnych dziedzin i ludzi postrzegających otaczający ich świat w różny sposób.

Nie jeden sposób patrzenia

Nie chcemy tym katalogiem narzucać jednej, ostatecznej interpretacji sztuki obecnej na kampusie. Wręcz przeciwnie – zależy nam na pokazaniu, że te same obiekty moż-

na oglądać z różnych perspektyw i odczytywać na wiele sposobów. Można spojrzeć na nie przez pryzmat historii AGH, historii Krakowa, biografii artystów czy przemian sztuki publicznej. Można potraktować je jako część architektury i krajobrazu kampusu, jako symbole określonych wartości albo po prostu jako obiekty, których nie warto przeoczyć. Nie wszystkie pytania muszą mieć tutaj jedną odpowiedź. W pewnym sensie właśnie to jest najciekawsze.

Taka różnorodność spojrzeń jest istotną częścią tego katalogu. Znaczenie obiektu może zmieniać się wraz ze zmianą perspektywy, z której na niego patrzymy, wiedzą, którą o nim posiadamy, oraz doświadczeniem osoby, która obiektu doświadcza.

Sztuka, która łączy

Szczególnie ważny wydaje nam się dialog między AGH, a ASP. Obecność dzieł sztuki w przestrzeni uczelni technicznej przypomina, że granice między pozornie odległymi dziedzinami są bardziej umowne, niż mogłoby się wydawać. Dlatego znajdujące się na kampusie dzieła chcemy traktować nie jako zbiór przypadkowych obiektów, lecz jako część większej sieci relacji. Są one związane z historią uczelni, ale także z jej teraźniejszością. Łączą ludzi, miejsca i różne sposoby myślenia.

Dialog pomiędzy uczelnią techniczną i środowiskiem artystycznym pozwala spojrzeć na kampus jako na przestrzeń współistnienia różnych sposobów poznawania i opisywania rzeczywistości. Technika, nauka, architektura i sztuka posługują się odmiennymi językami, ale wszystkie bazują na podobnych pojęciach: materia, konstrukcja, przestrzeń, proporcja, funkcja, a ostatecznie relacja człowieka z otoczeniem. Obiekty artystyczne obecne na terenie AGH są dobitnym przykładem na to, że języki te się uzupełniają.

Może zatem znajdujące się na kampusie dzieła warto traktować nie jako zbiór odrębnych i przypadkowo rozmieszczonych obiektów, lecz jako część większej sieci relacji? Łączą one historię uczelni z jej współczesnością, przestrzeń architektoniczną z doświadczeniem osób, które codziennie z niej korzystają, a działalność artystyczną z nauką i techniką. Ich obecność jest również deklaracją współpracy między środowiskami oraz świadectwem zmieniającego się sposobu myślenia o przestrzeni uczelni.

O tym, czego jeszcze nie wiemy

Nie wszystkie historie udało nam się odtworzyć w pełni. W przypadku części obiektów trudno było dotrzeć do informacji dotyczących ich autorów, czasu powstania, okoliczności realizacji czy pierwotnego znaczenia. Dokumentacja nie zawsze jest łatwo dostępna, a część wiedzy pozostaje związana z pamięcią osób, które przez lata współtworzyły życie uczelni. I to jest jakby OK ;)

Ten katalog należy traktować jako punkt wyjścia do dalszego poznawania i dokumentowania artystycznego dziedzictwa AGH – zbioru historii, które wraz z kolejnymi odkryciami mogą być uzupełniane, pogłębiane i na nowo odczytywane. Informacje, wspomnienia i świadectwa związane z opisanymi obiektami mogą pomóc uzupełnić ten obraz i lepiej zrozumieć ich miejsce w historii uczelni. Zatem, Drogi Czytelniku, jeśli posiadasz informacje dotyczące zebranych tu obiektów

lub posiadasz źródła, które mogłyby pomóc nam uzupełnić ten katalog, nie wachaj się. Zapraszamy do kontaktu! Niech ta publikacja będzie początkiem naszej wspólnej przygody ze sztuką.

Katalog jako zaproszenie

Ten katalog powstał z ciekawości. Pomysłem, żeby zebrać i opisać te obiekty, to efekt kilku chwil zatrzymania się przy dziełach mijanych zwykle bez większego namysłu. Urodził się z przekonania, że kampus, który codziennie przemierzamy, jest znacznie ciekawszy, kiedy zaczyna się patrzeć na niego trochę uważniej.

Studiujemy kulturoznawstwo i chcemy uważnie przyglądać się temu, co opisane w podręcznikach historii sztuki, ale ciekawi nas również to co znajduje się tuż obok. Zebraliśmy w jednym miejscu informacje o dziełach, które współtworzą przestrzeń AGH.

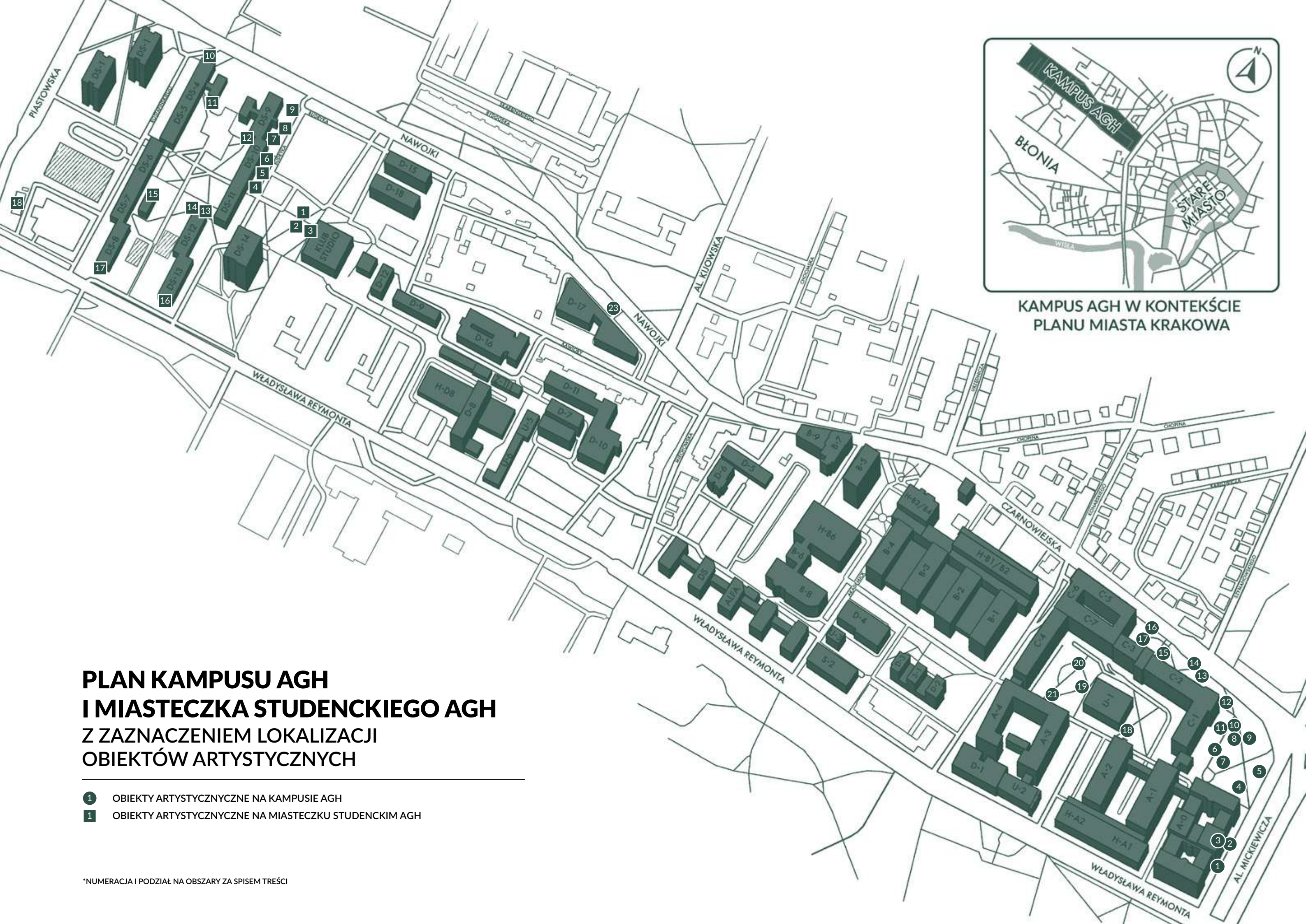
Zebrane w tu obiekty różnią się skalą, materiałem i czasem powstania. Znajdują się w różnych częściach kampusu AGH i Miasteczka Studenckiego AGH – od rzeźb i pomników, przez murale i instalacje, po mniej oczywiste realizacje wpisane w architekturę uczelni. Nie chcemy mówić Ci Drogi Czytelniku, jak powinieneś patrzeć. Proponujemy Ci wycieczkę od gmachu głównego poprzez kampus aż na miasteczko studenckie. Potraktuj ten katalog jako zaproszenie do własnego odkrywania przestrzeni AGH na nowo. Może dzięki temu niektóre rzeźby przestaną być tylko elementem krajobrazu? Być może przy kolejnej drodze na zajęcia zatrzymasz się na chwilę przy obiekcie, obok którego przechodziłeś setki razy? Być może zaczniesz dostrzegać, że przestrzeń uczelni nie składa się wyłącznie z budynków, laboratoriów, sal wykładowych? Z naszej perspektywy to również historia, pamięć, symbole i dzieła sztuki. Katalog jest więc próbą spojrzenia na tę mniej oczywistą stronę AGH – nie po to, by zamknąć jej historię w jednej opowieści, lecz by uczynić ją bardziej widoczną i pozostawić Ci przestrzeń dla kolejnych odkryć, interpretacji i zaskoczeń.

Zapraszamy Cię do spojrzenia na AGH trochę inaczej.

Kulturoznawe Koło Naukowe
Wydziału Humanistycznego AGH

Bibliografia

Januchta-Szostak, A. (2010). *The Role of Public Visual Art in Urban Space Recognition*. W Perusich, K. (Red.), *Cognitive Maps*, s. 75–100. Intech Open.
Krajewski, M. (2005). *Co to jest sztuka publiczna?*. *Kultura i społeczeństwo*, 49(1), s. 57–77.
Rembeza, M. (2016). *Transformacja tożsamości miejsca jako efekt interwencji artystycznych w przestrzeni publicznej*. *Biuletyn Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN*, 264, s. 326–333.
Zabawa-Krzyżkowska, J., Groń, K. (2020). *Art in the public space, different aspects of artistic activities in architecture*. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*, 960(3), s. 1–10.

KAMPUS AGH W KONTEKŚCIE
PLANU MIASTA KRAKOWA

PLAN KAMPUSU AGH I MIASTECZKA STUDENCKIEGO AGH Z ZAZNACZENIEM LOKALIZACJI OBIEKTÓW ARTYSTYCZNYCH

- 1 OBIEKTY ARTYSTYCZNYCZNE NA KAMPUSIE AGH
- 1 OBIEKTY ARTYSTYCZNYCZNE NA MIASTECZKU STUDENCKIM AGH

*NUMERACJA I PODZIAŁ NA OBSZARY ZA SPISEM TREŚCI

KAMPUS AGH

GÓRNICY

AUTOR PIERWOWZORU:
RZEŹBIARZE ODTWORZENIA:

Jan Raszka
Bogusz Salwiński

ROK:

1935 / odtworzenie 1979

TECHNIKA / MATERIAŁ:

brąz

OPIS: Rzeźba przedstawia dwóch górników podczas pracy. Po lewej sztygar unosi lampę górniczą i trzyma młotek, po prawej rębacz dołowy z oskardem ociera pot z czoła. Ich stroje - kitel, kaftan i kołpak górniczy - wiernie oddają realia pracy w górnictwie.

Pierwowiez powstał w 1935 roku i, podobnie jak przedstawieni obok hutnicy, symbolizował zawody, dla których AGH kształciła specjalistów. Oryginalne figury wykonano z drewna i cegły pokrytej zaprawą ceramiczną. Z czasem uległy zniszczeniu, m.in. podczas ostrzału artyleryjskiego w styczniu 1945 roku, a następnie wskutek erozji. Rozebrano je w 1954 roku.

W 1979 roku, z okazji 60-lecia AGH, rzeźby powróciły przed gmach główny. Odtworzone przez Bogusza Salwińskiego mają aż pięć metrów wysokości - dwukrotnie więcej niż pierwowiezy. Ich monumentalna forma podkreśla rangę górnictwa jako jednego z fundamentów, na których zbudowano historię i tożsamość uczelni.

LOKALIZACJA:

50.064397° N, 19.923692° E
przed Ao

HUTNICY

AUTOR PIERWOWZORU:
RZEŹBIARZE ODTWORZENIA:Jan Raszka
Jan Siek,

ROK:

1935 / odtworzenie 1979

TECHNIKA / MATERIAŁ:

brąz

OPIS: Podobnie jak stojące obok rzeźby górników, figury hutników są współczesnym odtworzeniem kompozycji z 1935 roku. Przedstawiają dwóch hutników podczas pracy. Po lewej garowy pobiera chochlą próbkę płynnej surówki z wielkiego pieca i wlewa ją do kokili, po prawej piecowy opiera się na gracy służącej do udrażniania strugi stali. Ich odzież ochronna, czyli azbestowe fartuchy, filcowe kapelusze i okulary, wnie oddają realia pracy w polskim hutnictwie okresu międzywojennego.

Hutnicy, podobnie jak górnicy, symbolizują zawody, które związane są z profilem AGH. Ich obecność przed gmachem przypomina o przemysłowych korzeniach uczelni, wciąż widocznych w jej nazwie i tradycji. Autorem pierwotnego projektu był Jan Raszka, a brąz do wykonania obecnych figur przekazało Stowarzyszenie Wychowanków AGH.

LOKALIZACJA:

50.064560° N, 19.923752° E
przed Ao

BARBARA

AUTOR PIERWOWZORU:
RZEŹBIARZE ODTWORZENIA:

Stefan Zbigniewicz
Jan Siek

ROK:

1939 / odtworzenie 1999

TECHNIKA / MATERIAŁ:

miedź

OPIS: Rzeźba przedstawia św. Barbarę – patronkę górników oraz studentów uczelni. Monumentalna figura ma siedem metrów wysokości i jest jednym z charakterystycznych elementów budynku Ao.

Pierwszy pomnik św. Barbary stanął w tym miejscu w 1939 roku. Został wykonany z ręcznie kutej i spawanej blachy miedzianej, częściowo złożonej. Kilka miesięcy później, w czasie okupacji niemieckiej, oryginalna rzeźba została zniszczona.

W 1999 roku, z okazji 80-lecia AGH, w miejscu pierwotnego ustawiono nową figurę autorstwa Jana Sieka. Odtworzona rzeźba również została wykonana z miedzi i nawiązuje formą do przedwojennego pomnika.

Postać św. Barbary można odczytywać nie tylko jako symbol patronki górników, ale również jako znak ciągłości tradycji uczelni. Jej powrót po sześćdziesięciu latach sprawił, że rzeźba stała się swoistym łącznikiem między przedwojenną historią AGH a jej współczesnością.

LOKALIZACJA:

50.063922° N, 19.924259° E
na dachu Ao

BEZ TYTUŁU

AUTOR: Jacek Dudek
ROK: 2009
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec, żeliwo, stal
nierdzewna

OPIS: Monumentalna, abstrakcyjna rzeźba w formie wysokiego słupa, którego górna część została wykończona materiałem odbijającym światło, przywodzącym na myśl lustro. Prosta, pionowa forma kontrastuje z zielenią skweru i otaczającą architekturą.

Rzeźba może być odczytywana jako gra światła, odbicia i przestrzeni - zmieniająca swój wygląd w zależności od miejsca, z którego się na nią patrzy. Lustzana powierzchnia włącza w kompozycję otoczenie, sprawiając, że obiekt pozostaje w ciągłej relacji z architekturą, zielenią i ruchem kampusu.

Dzieło to powstało podczas II Pleneru Rzeźbiarskiego w 2009 roku, będącego kontynuacją współpracy Akademii Górniczo-Hutniczej i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Plener stał się przestrzenią spotkania dwóch środowisk, artystycznego i technicznego oraz okazją do wprowadzenia kolejnych współczesnych realizacji w przestrzeń kampusu. Pozostałe rzeźby powstałe podczas pleneru, uwzględnione w niniejszym katalogu, to: „Kolumna” (str. 24), „Niepokonany” (str. 26), „Bez tytułu” (str. 28), „Bez tytułu” (str. 36), „Grzech” (str. 46) oraz „Skamieniałość” (str. 56).

LOKALIZACJA:

50.065166° N, 19.923666°
Eskwer A0-C3

KOLUMNA

AUTOR: Mateusz Jancura
ROK: 2009
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec szydłowiecki

OPIS: Monumentalna, wertykalna forma przypomina uproszczoną kolumnę, której nieregularnie opracowana górna część przełamuje jej prostą, geometryczną strukturę. Surowa faktura kamienia i widoczne ślady obróbki sprawiają, że rzeźba wydaje się nosić w sobie zapis własnej historii. Z czasem powierzchnia nabiera charakteru — zmieniają się jej kolor, faktura i sposób, w jaki reaguje na światło.

Dzięki temu prostota formy zostaje zestawiona z nieprzewidywalnością materii. To właśnie ślady czasu, nierówności i niedoskonałości sprawiają, że obiekt nie wygląda jak gotowy, idealny kształt, lecz jak forma stopniowo kształtowana zarówno przez artystę, jak i przez upływ czasu. Sukces pierwszego pleneru doprowadził do powtórzenia inicjatywy w kolejnym roku.

LOKALIZACJA:

50.065313° N, 19.923936° E
skwer A0-C3

NIEPOKONANY

AUTOR: Krzysztof Fus
ROK: 2009
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec, stal nierdzewna

OPIS: Kompozycję buduje wysoka, zwarta forma przypominająca współczesną stelę. Jej regularna, niemal architektoniczna geometria zostaje jednak przełamana: powierzchnia miejscami staje się chropowata, a w bryłę ingeruje wyraźnie odmienny element. Napięcie pomiędzy uporządkowaniem a naruszeniem struktury stanowi podstawowy środek wyrazu.

Tytuł „Niepokonany” pozwala odczytać dzieło jako metaforę odporności. Forma zostaje poddana naciskowi i wizualnie „zraniona”, lecz zachowuje pion, ciężar i integralność. To sposób myślenia charakterystyczny dla nowoczesnej rzeźby abstrakcyjnej, w której znaczenie powstaje poprzez relację masy, faktury i napięcia, a nie poprzez dosłowne przedstawienie postaci.

LOKALIZACJA:

50.065619° N, 19.923161° E
skwer A0-C3

BEZ TYTUŁU

AUTOR: Piotr Szczekan
ROK: 2009
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec, stal nierdzewna

OPIS: Smukła, wielościenna bryła została rozbita ostrymi cięciami i połyskującymi płaszczyznami, które przechwytują światło oraz fragmenty otoczenia. Dzięki temu obiekt nie ma jednego, stałego wyglądu – jego obraz zmienia się wraz z położeniem widza, porą dnia i warunkami atmosferycznymi.

Formalnie praca zbliża się do abstrakcji geometrycznej oraz tradycji konstruktywistycznej. Zastosowanie elementów odbijających światło wprowadza również doświadczenie bliskie sztuce optycznej: rzeźba pozostaje nieruchoma, lecz zmienność refleksów nadaje jej wizualną dynamikę i włącza w kompozycję architekturę, zieleni oraz ruch kampusu.

LOKALIZACJA:

50.065511° N, 19.923335° E
skwer A0-C3

ŚWIATOWID

AUTOR: Bronisław Chromy

ROK: 1970

TECHNIKA / MATERIAŁ: granit

OPIS: Rzeźba Bronisława Chromego ma charakter syntetycznego znaku. Smukła, pionowa podstawa dźwiga nieregularną, chropowatą bryłę, której sylwetka zmienia się wraz z punktem oglądu. Tytuł kieruje uwagę ku archaicznym wyobrażeniom kultowym, jednak artysta nie tworzy rekonstrukcji dawnego posągu. Formę można raczej odczytywać jako współczesną stelę lub totem – obiekt sytuujący się między figuracją a abstrakcją. Zestawienie wyraźnej osi pionowej z naturalną strukturą granitu wpisuje dzieło w nurt powojennej rzeźby materii i abstrakcji organicznej. W otoczeniu drzew Światowid nie funkcjonuje jak klasyczny pomnik, lecz jak tajemniczy znak wprowadzony w krajobraz kampusu.

Jej autorem jest wybitny krakowski rzeźbiarz Bronisław Chromy (1925–2017), absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i uczeń Xawerego Dunikowskiego. Był rzeźbiarzem, medalierem, malarzem i pedagogiem, a od 1969 roku wykładał w krakowskiej ASP, gdzie pełnił również funkcję prorektora. Jego dorobek obejmuje zarówno monumentalne realizacje plenerowe, jak i kameralne rzeźby oraz medale. Do najbardziej rozpoznawalnych dzieł artysty należą m.in. Smok Wawelski i Pieta Oświęcimska. Na terenie kampusu AGH znajdują się jeszcze dwie rzeźby Bronisława Chromego, opisane w niniejszym katalogu: „Ryba” (str. 32) oraz „Dwoje” (str. 56).

LOKALIZACJA:

50.065834° N, 19.923399° E
skwer A0-C3

RYBA

AUTOR: Bronisław Chromy

ROK: 1970

TECHNIKA / MATERIAŁ: kamień, cyna, beton

OPIS: Rzeźba przedstawia rybę opartą pyskiem o duży kamień, jednak jej forma wykracza poza dosłowne przedstawienie zwierzęcia. Naturalny otoczek został połączony z nieregularnie ukształtowanym betonem, tworząc charakterystyczne dla Bronisława Chromego zestawienie surowej materii z organicznym motywem. Artysta często czerpał inspirację bezpośrednio z natury, wykorzystując kamienie, w których sam materiał podpowiadał przyszły kształt rzeźby.

W przypadku „Ryby” szczególnie interesujące jest zatarcie granicy między gotową formą a przypadkowym kształtem znalezionej kamienia. Rzeźba wygląda tak, jakby zwierzę wyłoniło się z materii, a nie zostało w niej całkowicie wyrzeźbione. Jej niskie usytuowanie dodatkowo zbliża ją do ziemi i otaczającej roślinności, przez co niemal wtapia się w parkowy krajobraz. Motyw ryby pojawiał się u Chromego wielokrotnie, zarówno w rzeźbie, jak i grafice, podobnie jak inne inspirowane naturą zwierzęta. Jej historia jest równie interesująca jak sama forma - „Ryba” przez ponad 40 lat pozostawała zapomniana pod ziemią. Odkryto ją dopiero podczas rewitalizacji skweru między budynkami A-0 i C-1, a jej autorstwo zostało osobiście potwierdzone przez Bronisława Chromego. Dziś rzeźba, częściowo wtapiająca się w otaczającą zielen, nosi w sobie nie tylko ślady czasu, ale również niezwykłą historię ponownego odkrycia.

LOKALIZACJA:

50.065868° N, 19.923483° E
skwer Ao-C3

PRZEMIANA

AUTOR: Krzesimir Wiater
 ROK: 2008
 TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec szydłowiecki

OPIS: Rzeźba Krzesimira Wiatera powstała jako połączenie dwóch charakterystycznych struktur umieszczonych w pionowej płaszczyźnie. Dominują obłe i zaokrąglone kształty pokryte wyraźną, chropowatą fakturą, zdające się obrastać zgeometryzowane konstrukcje będące zupełnym ich przeciwieństwem. Tytułowa „Przemiana” może zostać odczytana jako odniesienie się do tego kontrastu – do przenikania odmiennych form oraz nieustannie zachodzących w świecie procesów transformacji. Ujęte w dziele wyłanianie się jednego profilu z innego podkreśla procesualną naturę zjawisk przyrodniczych, ale również uwrażliwia na charakter reform w obszarze społeczno-politycznym.

Rzeźba powstała podczas I Pleneru Rzeźbiarskiego zorganizowanego w 2008 roku na terenie AGH, będącego początkiem współpracy Akademii Górniczo-Hutniczej i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Plener stworzył przestrzeń spotkania środowiska artystycznego i technicznego oraz wprowadzenia współczesnych realizacji w przestrzeń kampusu. Inicjatywa była kontynuowana rok później podczas II Pleneru Rzeźbiarskiego. Pozostałe rzeźby powstałe podczas I pleneru, uwzględnione w niniejszym katalogu, to: „Podróżnik” (str. 38), „Kometa” (str. 40), „Od-lot” (str. 42), „Tors” (str. 44) oraz „Versus” (str. 50).

LOKALIZACJA:

50.065916° N, 19.923288° E
 skwer A0-C3

BEZ TYTUŁU

AUTOR: Karolina Żyniewicz

ROK: 2009

TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec

OPIS: Rzeźba ma konstrukcję modułową: masywne, prostopadłościennne segmenty zostały zestawione w rytmiczny układ na poziomej konstrukcji. Powtarzalność podobnych elementów, przerwy pomiędzy nimi oraz różnice w ich ustawieniu tworzą kompozycję opartą przede wszystkim na proporcji, rytmie i relacji części.

Kamienne moduły można odczytać jako monumentalnie powiększone elementy przesuwane po osi. Takie rozwiązanie zbliża pracę do języka minimal artu i rzeźby serialnej, a w przestrzeni AGH uruchamia dodatkowe skojarzenie z liczeniem, matematyką oraz techniką – abstrakcyjne pojęcia zostają przepisane na fizyczny ciężar materii.

LOKALIZACJA:

50.065900° N, 19.923153° E
skwer Ao-C3

PODRÓŻNIK

AUTOR: Mateusz Chudzik
ROK: 2008
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec triasowy

OPIS: Zwarta, obła bryła Podróżnika może przywołać na myśl organizm, muszlę lub ciało uchwycone w ruchu, ale nie daje się sprowadzić do jednego przedstawienia. Miękkie wolumeny oraz rytmicznie opracowana powierzchnia sytuują pracę na pograniczu figuracji i abstrakcji organicznej.

Szczególnie ciekawy klucz interpretacyjny pozostawił sam Mateusz Chudzik. Artysta zwracał uwagę na ogromną skalę czasu, w której powstaje kamień: dla człowieka pozostaje on nieruchomy, jednak w perspektywie geologicznej nieustannie „podróżuje w czasie”. (Wiadomości Podgórze) Tytuł nie musi więc odnosić się do przedstawionej postaci – podróżnikiem staje się sama materia. W kontekście uczelni silnie związanej z geologią takie odczytanie nabiera dodatkowego znaczenia.

LOKALIZACJA:

50.066051° N, 19.923044° E
skwer A0-C3

KOMETA

AUTOR: Michał Wąsacz
ROK: 2008
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec ciosowy

OPIS: Rzeźba ma wyraźnie horyzontalny i kierunkowy charakter. Wydłużona bryła zwęża się z jednej strony, podczas gdy przeciwległy koniec pozostaje cięższy i bardziej obły. Otwór przeprowadzony przez kamień dodatkowo rozbija jego masę i wprowadza do wnętrza kompozycji światło oraz pustą przestrzeń.

Tytuł „Kometa” wzmacnia wrażenie ruchu. Ciężki piaskowiec zostaje potraktowany jak forma przemieszczająca się przez przestrzeń, posiadająca własny kierunek i dynamikę. Jest to charakterystyczny dla nowoczesnej rzeźby abstrakcyjnej paradoks: materiał kojarzony z trwałością i statycznością otrzymuje wizualną lekkość, prędkość i niemal aerodynamiczny profil.

LOKALIZACJA:

50.066142° N, 19.922666° E
skwer C3-C5

OD-LOT

AUTOR: Wojciech Łacek
ROK: 2008
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec triasowy

OPIS: Wojciech Łacek buduje kompozycję ze zwartego, pionowego bloku i wyprowadzonego z jego wnętrza elementu przypominającego skrzydło, dziób lub fragment formy dopiero wyłaniającej się z kamienia. Ważną rolę odgrywa również otwór – pusta, „negatywna” przestrzeń staje się równie istotna jak materialna bryła.

Tytuł „Od-lot” uruchamia grę pomiędzy ciężarem a ideą unoszenia się. Rzeźba pozostaje mocno związana z ziemią, ale wysunięty element sugeruje ruch poza granice bloku. Praca wpisuje się w modernistyczną tradycję rzeźby otwartej, w której przestrzeń wokół dzieła nie jest jedynie tłem, lecz aktywną częścią kompozycji.

„Od-lot” należy również do zespołu prac powstałych podczas pierwszego pleneru rzeźbiarskiego organizowanego na terenie AGH we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie

LOKALIZACJA:

50.066279° N, 19.922423° E
skwer C3-C5

TORS

AUTOR: Tomasz Bielecki
ROK: 2008
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec ciosowy

OPIS: „Tors” odwołuje się do jednego z klasycznych tematów historii rzeźby – fragmentu ludzkiego ciała pozbawionego głowy i kończyn. Tomasz Bielecki nie dąży jednak do realistycznego odwzorowania anatomii. Proponuje masywną, uproszczoną bryłę, w której dopiero po chwili można rozpoznać sugestię barków, klatki piersiowej i napięcia ciała.

Motyw torsu, znany ze sztuki antycznej i wielokrotnie podejmowany przez artystów nowoczesnych, pozwala traktować fragment jako autonomiczne, kompletne dzieło. Zestawienie chropowatych i gładkich partii piaskowca wzmacnia wrażenie cielesności, a fizyczny ciężar materiału zostaje przełożony na poczucie siły i obecności.

LOKALIZACJA:

50.066270° N, 19.922110° E
skwer C3-C5

GRZECH

AUTOR: Anna Śpiewła

ROK: 2009

TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec

OPIS: Pionowa kompozycja rozwija się z miękkich, obłych form układających się w niejednoznaczny, niemal antropomorficzny układ. Zależnie od punktu widzenia można dostrzec zarys postaci, fragment ciała lub splecione ze sobą figury, jednak przedstawienie nigdy nie zostaje dopowiedziane do końca.

Rzeźba wpisuje się w tradycję abstrakcji organicznej, traktującej ciało nie jako wzór do wiernego odwzorowania, lecz jako źródło rytmu, napięcia i masy. Zaokrąglone wolumeny kontrastują z twardością kamienia, sprawiając, że materiał wydaje się niemal miękki i podatny na ruch.

LOKALIZACJA:

50.066474° N, 19.921855° E
skwer C3-C5

POMNIK TON

AUTOR: Tomasz Blinowski

ROK: 2025

TECHNIKA / MATERIAŁ: granit i brąz

OPIS: Obecny na kampusie uczelni Pomnik Tajnej Organizacji Nauczycielskiej jest komemoratywnym dziełem sztuki, którego główną funkcją staje się utrwalenie pamięci o sekretnej działalności edukacyjnej prowadzonej przez polskich nauczycieli w trakcie II wojny światowej. Forma dwóch granitowych płyt oraz brązowej tablicy przywodzi na myśl otwartą księgę bezpośrednio kojarzącą się ze szkolnictwem. Wykorzystane materiały, wyraźnie widoczna z tyłu tekstura oraz ostre krawędzie podkreślają z kolei trudy i niebezpieczeństwa, którym stawiali czoła członkowie organizacji. Z drugiej jednak strony rozumieć je można jako odwagę i nieugiętość zgromadzenia podejmującego walkę z okupantem.

Odświeżenie rzeźby miało miejsce z okazji 120-lecia Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz 80-lecia ZNP w AGH.

LOKALIZACJA:

50.066360° N, 19.921795° E
skwer C3-C5

VERSUS

AUTOR: Marcin Nosko
ROK: 2009
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec szydłowiecki

OPIS: Zwarta, pionowa bryła przyciąga uwagę przede wszystkim trzema kulistymi formami wystającymi z jej powierzchni. Ich nieregularne rozmieszczenie sprawia wrażenie, jakby zostały wtłoczone w masyw kamienia, a następnie zatrzymane w momencie przebijania się na zewnątrz. Gładkie, zaokrąglone kształty kontrastują z surową i ciężką strukturą bryły, wprowadzając do niej element ruchu i napięcia. Powierzchnia rzeźby nie jest więc jednolita - sprawia wrażenie, jakby pod jej masą działała wewnętrzna siła próbująca wydostać się na zewnątrz.

Tytuł „Versus” – „przeciw”, „wobec” – można odczytać jako nazwę tej konfrontacji: ciężar przeciw lekkości, zwała materia przeciw wyłaniającej się z niej formie, statyczność przeciw ruchowi. Trzy wypukłe elementy stają się najważniejszym punktem tego napięcia, zaburzając monumentalny charakter bryły i nadając jej bardziej organiczny, niemal cielesny charakter.

LOKALIZACJA:

50.065433° N, 19.921787° E
obok A2 i U1
(Biblioteka Główna)

WYZWOLONY

AUTOR: Arkadiusz Szostak
 ROK: 2009
 TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec szydłowiecki i żeliwo

OPIS: Smukła, pionowa forma sprawia wrażenie, jakby dopiero wydobywała się z kamiennego bloku. Partie bardziej surowe i nieregularne sąsiadują z wyraźniej opracowanym kształtem, przez co rzeźba wygląda jak zatrzymany w pewnym momencie proces uwalniania formy z materii. Szczególną uwagę zwraca motyw ręki, która wyłania się z bryły. Dzięki niej cała forma może kojarzyć się z ciałem próbującym wydostać się z ograniczającej je materii.

Tytuł „Wyzwolony” wzmacnia ten sposób odczytania. W historii rzeźby podobne napięcie pomiędzy kamieniem a wyłaniającą się z niego formą wiąże się m.in. z ideą non-finito – świadomego pozostawienia części dzieła w stanie pozornej nieukończoności. Tutaj surowe tworzywo i niedoskonałe, nie w pełni określone ciało tworzą obraz stopniowego uwalniania się formy i przekraczania własnych ograniczeń.

LOKALIZACJA:

50.065810° N, 19.920947° E
 skwer C7-U1
 (Biblioteka Główna)

POMNIK PAWŁA POTOCKIEGO

AUTOR: Nieznany
ROK: 2016
TECHNIKA / MATERIAŁ: brąz

OPIS: Brązowy pomnik reprezentuje tradycyjny typ rzeźby kommemoratywnej, której podstawową funkcją jest utrwalenie pamięci o konkretnej postaci. Figuratywny, realistyczny charakter przedstawienia odróżnia dzieło od abstrakcyjnych realizacji plenerowych znajdujących się w tej części kampusu i przywraca rzeźbie publicznej jej historyczną, narracyjną funkcję.

Upamiętnienie Pawła Potockiego łączy historię nauki i techniki z ponadnarodowym obiegiem wiedzy inżynierskiej. Polski inżynier odegrał istotną rolę w rozwoju przemysłu naftowego w Azerbejdżanie, gdzie pracował nad wykorzystaniem złóż ropy w rejonie Bibi-Ejbat. Pomnik ma również wymiar symboliczny – jego powstanie było inicjatywą Ambasady Azerbejdżanu w Polsce i stanowi wyraz uznania dla polskiego wkładu w rozwój przemysłu tego kraju. Monument można zatem traktować nie tylko jako portret jednostki, lecz także jako symbol transferu kompetencji, wiedzy technicznej i historycznych relacji polsko-azerbejdżańskich.

LOKALIZACJA:

50.065908° N, 19.920716° E
skwer C7-U1
(Biblioteka Główna)

SKAMIENIAŁOŚĆ

AUTOR: Mateusz Chudzik
ROK: 2009
TECHNIKA / MATERIAŁ: piaskowiec ciosowy i marmur Biała Marianna

OPIS: Rzeźba łączy piaskowiec z marmurem Biała Marianna, zestawiając materiały o odmiennej barwie i strukturze. Pionowa, nieregularna forma przypomina geologiczny przekrój, w którym kolejne warstwy i wtrącenia mogą być odczytywane jako zapis procesu rozciągniętego w czasie.

Tytuł „Skamieniałość” kieruje uwagę ku geologii i paleontologii, lecz autor nie imituje konkretnego znaleziska. Tworzy raczej abstrakcyjny „śląd czasu”, w którym najważniejsze stają się struktura, materia i pamięć o przemianie. W przestrzeni AGH praca buduje szczególnie trafny dialog pomiędzy językiem sztuki a naukami o Ziemi. Istotnym dopełnieniem rzeźby jest jej otoczenie. Roślinność pleneru tworzy z nią naturalny kontrast, a jednocześnie podkreśla skojarzenia z procesami zachodzącymi w przyrodzie. Surowa, mineralna forma zestawiona z żywą, zmienną zielenią sprawia, że „Skamieniałość” można odczytywać jako spotkanie dwóch wymiarów czasu: geologicznego i biologicznego.

LOKALIZACJA:

50.065646° N, 19.920580° E
skwer C7-U1
(Biblioteka Główna)

DWOJE

AUTOR: Bronisław Chromy
ROK: 2009
TECHNIKA / MATERIAŁ: brąz patynowany

OPIS: Rzeźba „Dwoje”, znana również jako „Ich dwoje” i potocznie określana mianem „Romeo i Julia”, została odsłonięta 18 listopada 2009 roku na terenie kampusu AGH. Dzieło powstało jako dar absolwentów AGH, Marii i Wiesława Nowaków, będący wyrazem wdzięczności wobec uczelni.

Artysta nadał przedstawieniu syntetyczną, geometryczną formę dwóch splecionych postaci, których sylwetki tworzą układ łuków przypominających objęcie. Kobieta i mężczyzna zostali ukazani w bliskim zespoleniu – ich głowy stykają się, a ramiona tworzą miękką, zamkniętą kompozycję. Forma rzeźby jest oszczędna i symboliczna, a jednocześnie zachowuje charakterystyczne dla Chromego zainteresowanie ludzką postacią i emocją.

LOKALIZACJA:

Obiekt czasowo
nieдоступny z powodu
prac budowlanych

obok D2

SOLISTA

AUTOR: Stanisław Hryń
ROK: 2002
TECHNIKA / MATERIAŁ: brąz

OPIS: „Solista” to rzeźba autorstwa prof. Stanisława Hrynia, usytuowana w pobliżu budynku D-17. Jej kompozycja została pomyślana jako połączenie formy rzeźbiarskiej z funkcją użytkową – integralnym elementem obiektu jest ukryta ławeczka. Realizacja łączy więc walor artystyczny z przestrzenią przeznaczoną do odpoczynku i spotkania, wpisując rzeźbę w codzienne życie kampusu AGH.

LOKALIZACJA:

50.067954° N, 19.912560° E
obok D17

MIASTECZKO STUDENCKIE AGH

SMOK STUDENT

AUTOR: James Sierzęga
Kinga Szawara

ROK: 2026

TECHNIKA / MATERIAŁ: brąz

OPIS: Smok Student to pierwsza rzeźba smoka na terenie Miasteczka Studenckiego AGH, która w 2026 roku dołączyła do krakowskiego Smoczego Szlaku. Jej pojawienie się jest nawiązaniem do popularnej w Krakowie serii niewielkich rzeźb smoków, rozmieszczonych w różnych częściach miasta.

Postać zaprojektowana przez Jamesa Sierzęgę została pomyślana jako uosobienie studenckiego życia. Smok ma na sobie marynarkę i kaszkiet, pod pachą trzyma książkę, a dodatkowo jedzie na hulajnodze i wygląda, jakby właśnie przemierzał kampus. Poszczególne elementy łączą akademicką tradycję z codziennością współczesnego studenta - nauką, swobodą, ruchem i życiem towarzyskim.

Lokalizacja przed Klubem Studio dodatkowo podkreśla ten charakter. Smok pojawia się w jednym z ważniejszych miejsc spotkań i wydarzeń na Miasteczku, stając się jego nieformalnym gospodarzem. Rzeźba łączy w sobie krakowską legendę ze współczesnym obrazem studenckiej codzienności, a przy tym wpisuje AGH w miejski Smoczy Szlak.

LOKALIZACJA:

50.068328° N, 19.907802° E
przed Klubem Studio

SOUNDTRACK

AUTOR: Marek Adamiecki

ROK: 2016

TECHNIKA / MATERIAŁ: stal

OPIS: Monumentalna rzeźba „Soundtrack” znajduje się przed Klubem Studio. Wykonana ze stali, pokrytej naturalną warstwą rdzy, harmonijnie współgra z surową architekturą elewacji budynku.

Dynamiczna, otwarta forma przywodzi na myśl zapętłony dźwięk lub fragment muzycznej kompozycji, uchwycony w ruchu. Jej abstrakcyjny charakter pozostawia szerokie pole do indywidualnych interpretacji, a forma może być odczytywana zarówno jako zapis brzmienia, jak i wizualna metafora rytmu, energii i ruchu.

LOKALIZACJA:

50.068178° N, 19.907767° E
przed Klubem Studio

WYZWOLENIE

AUTOR: Marcin Smosna
 ROK: 2014
 TECHNIKA / MATERIAŁ: marmur sławniowski,
 marmur Różowa Marianna

OPIS: Inspiracją dla rzeźby było pęknięte ogniwo łańcucha – prosty, ale wieloznaczny symbol zerwania ograniczeń i odzyskania wolności.

Dwa fragmenty kamiennej formy pozostają ze sobą powiązane formalnie i kompozycyjnie, jednocześnie wyraźnie oddzielone w miejscu pęknięcia.

Kontrast pomiędzy ciężarem kamienia a otwartą, dynamiczną kompozycją wzmacnia znaczenie tytułu. Pęknięte ogniwo nie oznacza całkowitego rozpadu, lecz moment przerwania ciągłości i uwolnienia się z narzuconej struktury. Wyzwolenie można więc odczytywać jako symbol przekroczenia ograniczenia i odzyskania samodzielności.

LOKALIZACJA:

50.068108° N, 19.907929° E
 przed Klubem Studio

SOUND

AUTOR: Jakub Prokop
ROK: 2015
TECHNIKA / MATERIAŁ: marmur sławniowski

OPIS: Rzeźba ma otwartą, nieregularną formę opartą na zestawieniu masywnego kamiennego łuku z wyraźnym prześwitem. Surowa powierzchnia marmuru kontrastuje z fragmentami gładko opracowanymi, odsłaniającymi strukturę materiału i ślady ręcznej pracy.

Dynamiczny układ bryły tworzy wrażenie ruchu i napięcia. Powtarzające się załamania i rytmiczny przebieg formy mogą przywołać na myśl zapis dźwięku lub jego materialny ślad. Tytuł „Sound” kieruje uwagę w stronę relacji pomiędzy rzeźbiarską formą, rytmem i przestrzenią z nieuchwytnym oddziaływaniem nie tylko muzyki, ale dźwięku jako drgań powietrza, które każdy będzie słyszał odrobinę inaczej.

LOKALIZACJA:

50.068495° N, 19.906943° E
ul. Budryka,
pod DS-10 Hajduczek

BEZ TYTUŁU

AUTOR: Natalia Jamróż
ROK: 2014
TECHNIKA / MATERIAŁ: marmur sławniowski

OPIS: Rzeźba została zbudowana z dwóch masywnych, zaokrąglonych form kamiennych, zestawionych ze sobą w sposób przypominający fragment jednej bryły rozdzielonej wyraźnym cięciem. Ich powierzchnia zachowuje naturalne użycie marmuru, które staje się ważnym elementem kompozycji i podkreśla organiczny charakter obiektu.

Pomimo materialnego ciężaru forma sprawia wrażenie płynnej i miękkiej. Zaokrąglone kształty oraz przebieg użycia kamienia przywodzą na myśl naturalne procesy erozji, przemiany i narastania materii. Zestawienie dwóch części tworzy równie wyraźne napięcie pomiędzy jednością a podziałem, zamknięciem i otwarciem formy.

Rzeźba ta, ma w swojej formie pewien puls. Może to się kojarzyć z tętnem, taktem czy powtarzającym się rytmem muzycznym.

LOKALIZACJA:

50.068546° N, 19.906999° E
ul. Budryka,
pod DS-10 Hajduczek

ZŁÓBCOK

AUTOR: Marianna Lisiecka
 ROK: 2015
 TECHNIKA / MATERIAŁ: marmur sławniowski

OPIS: Rzeźba ma zwartą, organiczną formę wykonaną z jasnego kamienia, której powierzchnia została opracowana w sposób podkreślający naturalną strukturę i użycie materiału. W centralnej części bryły znajduje się wyraźne zagłębienie, w które wprowadzono prosty, geometryczny element. Zestawienie miękkiej, nieregularnej formy kamienia z ostrą i uporządkowaną bryłą tworzy wyraźny kontrast.

Kompozycja opiera się na relacji pomiędzy naturalnością kamienia a ingerencją człowieka w jego strukturę. Wprowadzony w bryłę element nie tylko przełamuje organiczny charakter rzeźby, ale również nadaje jej kierunek i rytm. Tytuł „Złóbcok” przywołuje nazwę tradycyjnego instrumentu, co może kierować uwagę także ku muzycznemu i kulturowemu kontekstowi pracy, jednak sama forma pozostaje otwarta na bardziej abstrakcyjne odczytania.

LOKALIZACJA:

50.068658° N, 19.907045° E
 ul. Budryka,
 pod DS-10 Hajduczek

DŹWIĘK

AUTOR: Szymon Kozłowski

ROK: 2015

TECHNIKA / MATERIAŁ: serpentynit, marmur

OPIS: Rzeźba łączy dwie wyraźnie odmienne formy kamienne: ciężką, nieregularną bryłę serpentynitu oraz smukłą, jasny element marmurowy. Zestawienie ich kształtów tworzy kompozycję opartą na kontraście masy i lekkości, miękkiego obrysu i wyraźnej, pionowej linii.

Centralnym elementem kompozycji jest jasna forma wychodząca ponad ciemniejszą bryłę i nadająca jej kierunek. Jej kształt przywołuje na myśl znak, który mógłby zostać zapisany w przestrzeni jako ślad drgania lub ruchu. Naturalne użycie serpentynitu pozostaje widoczne na powierzchni rzeźby, wzmacniając wrażenie wewnętrznego ruchu materii.

Tytuł „Dźwięk” kieruje uwagę ku relacji pomiędzy formą a zjawiskiem, którego nie można zobaczyć. Rzeźba próbuje przełożyć na język przestrzenny pojęcie rytmu, drgania i przepływu, zestawiając ciężar kamienia z formą sugerującą ruch i zmianę.

LOKALIZACJA:

50.068971° N, 19.907071° E
ul. Budryka,
pod DS-9 Omega

CONFUSIO

AUTOR: James Sierzęga
ROK: 2014
TECHNIKA / MATERIAŁ: serpentynit, wapień

OPIS: Forma rzeźby oparta jest na zestawionych z sobą form tworzących układ pełen napięć i pozornych sprzeczności. Poszczególne bryły różnią się kształtem, kolorem i fakturą, a ich wzajemne przesunięcia sprawiają wrażenie, jak gdyby konstrukcja znajdowała się w stanie ciągłego równoważenia.

Surowo opracowane powierzchnie serpentynitu i wapienia zostały skonstrastowane z wyraźnymi płaszczyznami cięcia. Kompozycja nie tworzy zamkniętej, stabilnej bryły – przeciwnie, jej elementy sprawiają wrażenie wzajemnie przenikających się i pozostających w nieustannym konflikcie. Tytuł „Confusio”, oznaczający po łacinie „pomieszanie” lub „zmieszanie”, dobrze oddaje charakter formy, w której trudno wskazać jeden dominujący kierunek czy punkt odniesienia.

To rzeźba, w której istotną rolę odgrywają zestawienie odmiennych materiałów, ciężar poszczególnych elementów oraz napięcie pomiędzy ich uporządkowaniem i pozornym chaosem.

LOKALIZACJA:

50.069012° N, 19.907141° E
ul. Budryka,
pod DS-9 Omega

POZYTYWKA

AUTOR: Szymon Kozłowski

ROK: 2017

TECHNIKA / MATERIAŁ: stal, beton

OPIS: Rzeźba łączy masywną, betonową podstawę z lekką, dynamiczną konstrukcją wykonaną ze stali. Górna część została zbudowana z układających się na przemian metalowych elementów, których kształty przypominają płatki, liście lub fragmenty mechanizmu. Kontrast pomiędzy ciężarem kamiennej bryły a formalną delikatnością stalowej konstrukcji nadaje kompozycji wrażenie ruchu.

Istotnym elementem pracy jest ukryty wewnątrz rzeźby mechanizm pozytywki. Poruszanie metalowymi elementami uruchamia go i powoduje wydobywanie się dźwięku. Rzeźba nie jest więc wyłącznie obiektem do oglądania – jej forma została zaprojektowana tak, aby odbiorca mógł wejść z nią w bezpośrednią interakcję.

Połączenie ruchu, dźwięku i rzeźbiarskiej formy sprawia, że „Pozytywka” funkcjonuje jednocześnie jako obiekt przestrzenny i rodzaj prostego instrumentu, którego brzmienie pojawia się dopiero w kontakcie z odbiorcą.

LOKALIZACJA:

50.069151° N, 19.907212° E
ul. Budryka,
pod DS-9 Omega

TYMBARK

AUTOR:	artyści projektu „101 murali dla Krakowa”
ROK:	2021
TECHNIKA / MATERIAŁ:	farba elewacyjna, spray

OPIS: Mural powstał w 2021 roku na ścianie akademika DS4 Filutek od strony ul. Nawojki. Kolorowa, realistyczna kompozycja przedstawia charakterystyczne elementy studenckiego życia – naukę, zabawę, spotkania i grillo-
wanie. W tle pojawia się architektura Miasteczka Studenckiego AGH, pokazana w niemal pocztówkowej, pełnej światła scenerii.

Jednym z najważniejszych elementów muralu jest umieszczony na pierwszym planie baner z charakterystycznym kapsłem i hasłem „Mam jeden warunek”. Pierwotnie kapsel zawierał logo marki Tymbark, dlatego mural funkcjonował jako humorystyczne nawiązanie do reklamy. Po wejściu w życie krakowskiej Uchwały Krajobrazowej znak firmowy został usunięty.

Mural łączy więc obraz Miasteczka jako miejsca studenckiej codzienności z lekkim, reklamowym językiem i żartem skierowanym bezpośrednio do jego mieszkańców.

LOKALIZACJA:

50.069580° N, 19.905833° E
ul. Nawojki,
DS-4 Filutek

FILUTEK – ŻARTOWNIŚ

AUTOR: duet artystyczny Ćmienie oraz uczestnicy wydarzenia „Wymiary Kultury AGH”

ROK: 2024

TECHNIKA / MATERIAŁ: farba elewacyjna, spray

OPIS: Mural powstał w 2024 roku w ramach projektu „Wymiary Kultury AGH”, jako artystyczne podsumowanie pierwszej edycji cyklu studenckich spotkań ze sztuką. Jego forma nawiązuje do głośnego performansu prof. Konrada Szaciłowskiego - chemika z AGH, który w humorystyczny sposób zwrócił uwagę na absurdalność ówczesnego systemu punktowania publikacji naukowych.

Inspiracją stał się jego fikcyjny artykuł „Filumenistyczne hobby Karola Wojtyły”, poświęcony zmyślonemu zamiłowaniu papieża do kolekcjonowania etykiet zapalczanych. Żart profesora został przeniesiony na ścianę Klubu Filutek w formie komiksowo-rebusowej kompozycji.

Za koncepcję muralu odpowiada duet Ćmienie, a w jego realizacji uczestniczyli również osoby studiujące, biorące udział w warsztatach. Sama nazwa „Filutek - żartowniś” dodatkowo podkreśla lekki i przewrotny charakter pracy, która łączy sztukę, akademicki humor i komentarz do rzeczywistości uniwersyteckiej.

LOKALIZACJA:

50.069083° N, 19.906014° E
Klub Filutek

UNITY OF DIVERSITY

AUTOR:
REALIZACJA:

Anna Kliniewska
Nina Dziwoki, Mikołaj Rejs,
osoby studiujące z Polski i Rumunii
w ramach programu Erasmus+

ROK:

2024

TECHNIKA / MATERIAŁ:

farba elewacyjna, spray

OPIS:

Mural powstał w 2024 roku z inicjatywy grupy studentów z Polski i Rumunii w ramach programu Erasmus+. Projekt miał nie tylko formę artystyczną, ale również warsztatową – uczestnicy, pod okiem doświadczonych twórców, uczyli się technik pracy przy wielkoformatowym muralu.

Autorka projektu, Anna Kliniewska, połączyła w kompozycji elementy abstrakcyjne z alegorycznymi symbolami twórczej i agrarnej działalności człowieka. Intensywne kolory i dynamiczna forma dobrze współgrają z charakterem centralnego placu Miasteczka Studenckiego AGH, który zwłaszcza w ciepłe dni wypełniają spotykające się tam osoby studenckie.

Tytuł „Unity of Diversity” - odnosi się do międzynarodowego charakteru projektu i idei wspólnego tworzenia mimo różnic kulturowych i językowych.

LOKALIZACJA:

50.068872° N, 19.906755° E
DS-9 Omega

PROF. WALERY GOETEL

AUTOR: Mateusz Wójtów
 REALIZACJA: James Sierżęga, Kinga Szawara
 ROK: 2022
 TECHNIKA / MATERIAŁ: farba elewacyjna, spray

OPIS: Mural powstał w 2022 roku, kiedy AGH obchodziła rok poświęcony prof. Walerego Goetla – geologowi, ekologowi, paleontologowi i działaczowi społecznemu. Był on również wielkim miłośnikiem gór, co stało się jednym z głównych motywów kompozycji.

Punktem wyjścia dla muralu jest oryginalny portret profesora autorstwa Marii Marty Bronisławy Skłodowskiej – jego żony i bratanicy Marii Skłodowskiej-Curie. Przeskalowany rysunek w sepii został zestawiony ze współczesnymi, graficznymi formami inspirowanymi góorskimi szczytami.

Kompozycję dopełnia cytata Goetla: „Zdobycie gór jest sztuką miłości, motywem tożsamości, tworzeniem siebie”.

LOKALIZACJA:

50.068145° N, 19.906306° E
 DS-12 Promyk

gór
niłości,
żsamości,
siebie.

14

FUNDACJA
AGH

80
LAT
SW AGH
1945-2025

MIASTECZKO STUDENCKIE AGH

SZTUKA
W PRZESTRZENI

MURAL

80-LECIE SW AGH

AUTOR: Mateusz Wójtów
REALIZACJA: Mateusz Wójtów, Katarzyna Wójtów-Zielińska, Przemysław Wideł

ROK: 2025

TECHNIKA / MATERIAŁ: farba elewacyjna, spray

OPIS: Mural powstał z okazji 80-lecia działalności Stowarzyszenia Wychowanków AGH i jest kontynuacją kompozycji poświęconej prof. Walerego Goetla z 2022 roku. Obie prace tworzą razem rodzaj dyptyku, połączonego motywem gór - ważnych zarówno dla historii uczelni, jak i zainteresowań profesora.

Dolna część kompozycji, zbudowana z geometrycznych i abstrakcyjnych form, przywołuje górski krajobraz. Nad nim znajduje się kulista forma, którą można odczytywać zarówno jako grudkę minerału poprzecinaną żyłami szlachetnej materii, jak i planetę. Łączy ona geologiczną tradycję AGH z jej współczesnym rozwojem. Mural powstał w 2025, kiedy AGH ogłosiło plan powołania Wydziału Technologii Kosmicznych.

Całość dopełnia motyw południka z hasłem „Nas przyjaźń tu wiodła” oraz liczbą 80, nawiązującą do jubileuszu Stowarzyszenia. Ukryte w mineralnej formie żyły można odczytać także jako symbol więzi łączących kolejne pokolenia studentów i wychowanków AGH.

LOKALIZACJA:

50.068145° N, 19.906306° E
DS-12 Promyk

MAGIA KINA

AUTOR: James Sierżęga, Przemysław Wideł

ROK: 2016

TECHNIKA / MATERIAŁ: farba elewacyjna, spray

OPIS: Mural powstał w 2016 roku przy Klubie Zaścianek w ramach jednej z pierwszych edycji festiwalu Synestezje. Muzyka. Plastyka. Słowo. Praca jest jednym z efektów zacieśniającej się wówczas współpracy między środowiskami AGH i ASP.

Przedstawienie królików wprowadza do przestrzeni kampusu element lekki, nieco surrealistyczny i przede wszystkim nieformalny. Zwierzęta pojawiają się w miejscu codziennie mijanym przez studentów, przełamując typowo akademicki charakter otoczenia i nadając mu bardziej swobodny, artystyczny wymiar.

Rok później po drugiej stronie Klubu Zaścianek powstał kolejny mural, jednak zniknął po remoncie budynku. Zachowana praca jest więc nie tylko częścią przestrzeni klubu, ale także śladem początków festiwalu Synestezje i okresu, w którym sztuka coraz wyraźniej zaczęła pojawiać się na kampusie AGH.

LOKALIZACJA:

50.068178° N, 19.905476° E
Klub Zaścianek

NOWY ZNAK

AUTOR: Mateusz Wójtów
 REALIZACJA: James Sierżęga, Kinga Szawara
 ROK: 2020
 TECHNIKA / MATERIAŁ: farba elewacyjna, spray

OPIS: Mural na budynku DS13 Straszny Dwór i bezpośrednio nawiązuje do odświeżonego wówczas logotypu Miasteczka Studenckiego AGH. Geometryczna kompozycja czerpie z modernistycznej architektury kampusu – piętrowe formy przedstawione w rzucie izometrycznym przypominają układ budynków i charakterystyczną zabudowę Miasteczka.

Lewitujące elementy można odczytać bardziej symbolicznie – jako kolejne etapy życia i kariery, które otwierają się przed mieszkańcami akademików. Miasteczko staje się w tym ujęciu nie tylko miejscem studiowania, ale przestrzenią, w której zaczyna się samodzielne życie i kształtują przyszłe drogi zawodowe.

Forma muralu nawiązuje do op-artu. Dzięki konsekwentnie zastosowanej perspektywie i geometrycznym podziałom obraz wydaje się poruszać wraz ze zmianą pozycji oglądającego – inaczej wygląda z bliska, z daleka i podczas przechodzenia wzdłuż elewacji. To połączenie architektury, grafiki i złudzenia optycznego nadaje muralowi dynamiczny charakter.

LOKALIZACJA:

50.067118° N, 19.906050° E
 ul. Reymonta,
 DS-13 Straszny Dwór

100 LAT AGH

AUTOR:
REALIZACJA:Anna Wardęga-Czaja
Wesoło Studio

ROK:

2019

TECHNIKA / MATERIAŁ:

farba elewacyjna, spray

OPIS:

Mural powstał z okazji 100-lecia Akademii Górniczo-Hutniczej. Jego projekt został wyłoniony w konkursie ogłoszonym przez AGH, do którego zgłoszono kilkadziesiąt propozycji. Zwycięską pracę przygotowała Anna Wardęga-Czaja, wówczas studentka Wydziału Malarstwa krakowskiej ASP, a dziś członkini kolektywu Wesoło Studio.

Kompozycja łączy ilustracyjną, lekką formę z geometrycznymi podziałami elewacji. Swobodnie przedstawione postacie i wyraziste kolory nadają muralowi nieco komiksowy charakter, jednocześnie wykorzystując architekturę budynku jako część obrazu.

Praca opowiada o codzienności związanej ze studiowaniem i życiem na uczelni technicznej. Zamiast przedstawiać sam jubileusz w sposób dosłowny, pokazuje AGH poprzez ludzi i sytuacje, które tworzą jej studencką codzienność.

LOKALIZACJA:

50.067275° N, 19.905016° E
ul. Reymonta,
DS-10 Stokrotka

„PŁOTAL”

AUTOR: Przemysław Wideł
 ROK: 2024
 TECHNIKA / MATERIAŁ: folia samoprzylepna na panelach akustycznych

OPIS: „Płotal” powstał w 2024 roku z okazji 60-lecia Miasteczka Studenckiego AGH. Praca została zrealizowana na panelach akustycznych osłaniających budynek Z-15 od strony ul. Piastowskiej. Nietypowa konstrukcja miejsca stała się częścią projektu – liczba paneli odpowiada liczbie liter w haśle „Miasteczko Studenckie”.

Forma liter nawiązuje do technicznego charakteru AGH – przypomina schematy, rzuty i siatki geometrycznych brył. Kolorystyka wykorzystuje barwy identyfikujące uczelnię: zieleni, czerni i czerwieni, zestawione w płynnych przejściach tonalnych. Kompozycja nawiązuje również do muralu „Nowy Znak” (str. 94) i logotypu Miasteczka Studenckiego AGH.

„Płotal” wyróżnia się także nietypową techniką wykonania. Projekt został przygotowany cyfrowo, a następnie wydrukowany na folii i naniesiony na panele akustyczne. Praca została zauważona i wyróżniona przez międzynarodową społeczność projektantów i kuratorów platformy Behance.

LOKALIZACJA:

50.06772° N, 19.90330° E
 ul. Piastowska,
 przy budynku Z-15

AGH - KATALOG OBIEKTÓW ARTYSTYCZNYCH

Koncepcja merytoryczna i graficzna: Malwina Jura, dr Przemysław Wideł

Tekst otwierający:

Studenci Kuluroznawczego Koła Naukowego AGH: Malwina Jura, Olimpia Szymańska, Agata Zapałowska

Opisy obiektów artystycznych:

Malwina Jura, Agata Zapałowska

Korekta i redakcja:

mgr inż. Anna Kozioł-Jankowska

Fotografie obiektów artystycznych:

archiwum cyfrowe AGH (str. 58-59, 60-61)

Narodowe Archiwum Cyfrowe NAC-2-N-2976 (str. 6)

Patrycja Długosz (str. 16-57, 60-61, 64-65, 68-81)

KSAF (str. 11, 14-15, 62-63, 66-67, 88-89)

dr Przemysław Wideł (str. 82-87, 92-93, 98-99)

mgr inż. Mateusz Wójtów (str. 2-3, 8-9, 88-91, 94-97)

Okładka:

mural *100 lat AGH* | Anna Wardęga-Czaja, fot. Mateusz Wójtów

Skład:

dr Przemysław Wideł

Koordynacja i nadzór nad realizacją projektu:

mgr inż. Daniel Jankowski

Kwerenda w terenie i zbieranie danych katalogowych:

pod kierunkiem mgr. inż. Pawła Myśliwca

przy współudziale osób studiujących:

Malwiny Jury, Olimpii Szymańskiej i Agaty Zapałowskiej

Opracowanie lokalizacji przestrzennej obiektów:

pod kierunkiem dr. hab. inż. Michała Stracha, prof. AGH

przy współudziale osób studiujących:

inż. Katarzyny Bukowskiej, inż. Pawła Chrostowskiego i inż. Kacpra Kuchty

Dofinansowano ze środków Fundacji Lotto

Szczególne podziękowania dla:

Fundacji Studentów i Absolwentów AGH w Krakowie ACADEMICA

Kulturoznawego Koła Naukowego Wydziału Humanistycznego AGH

Katedry Geodezji Inżynieryjnej i Budownictwa Wydziału Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska AGH

Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie

Miasteczka Studenckiego AGH w Krakowie

dr. Marcina Nosko

Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Kraków 2026

